

GESTIONAREA RISCURILOR ȘI AMENINȚĂRILOR DIN SECTORUL AGROALIMENTAR PRIN SISTEMUL DE INFORMAȚII DESPRE SECURITATEA ALIMENTARĂ

THE MANAGEMENT OF THE RISKS AND THREATS IN AGRI-FOOD SECTOR BY INFORMATION SYSTEM ON FOOD SECURITY

*Col. conf.univ.dr. Filofteia REPEZ**

*Drd. Mădălina-Steluța PĂTRĂȘESCU NEACȘU***

Rezumat: Dreptul la alimentație, adică la securitate alimentară, este un drept al omului inclus în Declarația Universală a Drepturilor Omului din anul 1948 și reiterat în diverse ocazii, de exemplu în cadrul Conferinței Mondiale privind Alimentația din anul 1974 și a Summit-ului Mondial privind Alimentația din anul 1996. Securitatea alimentară există atunci când oamenii au acces la alimente sigure, hrănitoare și convenabile, care stau la baza unei vieți active și sănătoase. Din păcate, conflictele, crizele, schimbările climatice etc. se numără printre riscurile și amenințările la adresa securității alimentare.

Având aceste puncte de referință, lucrarea de față își propune să prezinte aspect relevante despre Sistemul de Informații pe Securitatea Alimentară, un sistem conceput să contribuie la gestionarea riscurilor și amenințărilor la adresa securității alimentare din România.

Cuvinte-cheie: Sistemul de Informații pe Securitatea Alimentară (SISA), securitate alimentară, riscuri, amenințări, gestionare, România

Abstract: The right to nourishment, actually a right to food security, is a human right included in the Universal Declaration of Human Rights from 1948 and reiterated on various occasions, for example at the World Conference on Nutrition in 1974 and the World Summit on Food in 1996. Food security exists when people have access to safe, nutritious and convenient food, representing the basis for leading

* Colonel conf. univ. dr., Facultatea de Securitate și Apărare/Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București, E-mail: filofteiarepez@yahoo.com

** Președinte Fondator Agriintelligence SISA, doctorand Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București, E-mail: office@sisa.ro

healthy and active lives. Unfortunately, conflicts, crises, climate change etc. are among the risks and threats to food security.

Starting from these reference points, the present paper aims to present relevant aspects about Information System on Food Security, a system designed to help manage risks and threats regarding food security in Romania.

Keywords: Information System on Food Security, food security, risks, threats, management, Romania

Foamete și conflicte în lume

Conflictele și foametea sunt puternic asociate. Cel mai evident mod în care conflictul armat afectează foamea constă în utilizarea deliberată a foamei ca armă.

Insecuritatea alimentară materializată în foamete este legată de sărăcia rezultată din violența armată care perturbă piețele și mijloacele de subsistență și care lasă gospodăriile fără resurse suficiente pentru hrană de acces.

În lucrarea „*Venirea foametei. Criza alimentară globală și ce putem face pentru evitarea acesteia*” (*The Coming Famine. The Global Food Crisis and What We Can Do to Avoid It, 2010*), Julian Cribb atrage atenția asupra faptului că cel mai mare impact al oamenilor asupra planetei este modul în care aceștia consumă alimentele, subliniind că între foamete și război există o relație inseparabilă. Același aspect - conflictele și foamea sunt puternic asociate, este subliniat și de International Food Policy Research Institute (IFPRI), care situează conflictele armate printre cauzele care perturb sistemele alimentare, distrug mijloacele de trai, strămută oamenii și îi lasă pe cei care nu fug din calea armelor nu numai terifiți cât și siguri că nu vor avea ce mânca.

În ultimii cinci ani, Orientul Mijlociu și Africa au înregistrat o creștere a violenței armate și asociat acesteia, a foametei. Potrivit statisticilor ONU, în aprilie 2015, în Siria se murea de foame, se mânca frunze și iarbă, iar prețurile alimentelor explodaseră -120 de dolari un kilogram de făină și 150 de dolari un kilogram de orez.¹

Analiza realizată în anul 2014 de Global Citizen arată că 870 de milioane de oameni de pe planetă sunt flămânzi, 98% din aceștia trăiesc în țări în curs de dezvoltare, toate principale producătoare de hrană. Potrivit topului realizat de Global Citizen cele mai afectate țări de subnutriție sunt (în ordine de la 1 la 10): Burundi -73,4%, Eritrea – 65,4%, Comoros - 70%, Timor Leste - 38%, Sudan -

¹ Informație preluată de pe siteul <http://independent.md/razboi-si-foamete-siria-se-mananca-frunze-si-iarba-cat-costa-un-kilogram-de-faina/#.Vw4HVnZieQB>

25%, Ciad – 33,4%, Yemen -32,4%, Etiopia – 40,2%, Madagascar - 33,4%, Zambia - 47,4%.²

Populația strămutată și populația refugiată sunt vulnerabile la privarea nutrițională, asociate cu tulburările gastro-intestinale și respiratorii, precum și cu violența în condițiile aglomerate și neigienice din taberele de campare. Conflictetele regionale din Orientul Mijlociu și din Africa de Est și de Nord au devenit globale în anul 2015, după cum reiese din creșterea masivă a oamenilor care fug din calea violenței și a consecințelor sale (amenințări la adresa vieții lor, privare și foamete).

Pentru reducerea numărului celor care suferă de foamete, studiul intitulat „*Evaluarea internațională a cunoștințelor, științei și tehnologiei agricole pentru dezvoltare*”, inițiat de Banca Mondială și Organizația pentru Alimentație și Agricultură a ONU, care a implicat aproximativ 400 de experți agricoli din toată lumea, a concluzionat că uriașele creșteri ale producției generate de știință și tehnologie în ultimii 30 de ani nu au reușit să îmbunătățească accesul la hrană pentru mulți dintre săracii lumii, și a lansat un apel pentru schimbarea paradigmei în agricultură prin practici durabile și ecologice mai prietenoase.³

Riscuri și amenințări la adresa securității alimentare conform FAO

A pune capăt foametei, a asigura securitatea alimentară și a îmbunătăți nutriția sunt trei obiective care se numără printre obiectivele de dezvoltare durabilă.

Potrivit Organizației pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (FAO), efectele schimbărilor climatice asupra ecosistemelor sunt grave și pe scară largă, fapt pentru care asigurarea securității alimentare în fața schimbărilor climatice a devenit una dintre provocările prioritare cu care se confruntă omenirea. Scăderea veniturilor, scăderea nivelului de trai, pierderea ecosistemelor (de coastă, marine, terestre, acvatice interioare) fac parte din lista riscurilor și amenințărilor la adresa securității alimentare identificate de Grupul interguvernamental de experți privind schimbările climatice (Intergovernmental Panel on Climate Change - IPCC). Nu sunt singurele riscuri și amenințări identificate. Instabilitatea politică, corupția, nivelul scăzut al investițiilor în domeniul agroalimentar, creșterea prețurilor la produsele alimentare etc. se adaugă celorlalte riscuri și amenințări la adresa securității alimentare.⁴

Dezastrele, războaiele și crizele continuă să rămână un obstacol în atingerea obiectivului comunității internaționale „zero foamete” („zero hunger”) până în anul

² <https://www.globalcitizen.org/en/>

³ <http://www.natgeo.ro/dezbateri-globale/omul-si-viata/9039-criza-globala-a-alimentelor?showall>

⁴ Food and Agriculture Organization of the United Nations, Climate change and food security: risks and responses, 2016, p.1, disponibil online pe <http://www.fao.org/3/a-i5188e.pdf>

2030. Distribuirea echitabilă, evitarea risipei de alimente, consumul moderat de carne și renunțarea la obținerea de motorină, benzină și petrol din producția agricolă sunt importante elemente identificate de FAO în atingerea acestui obiectiv.

Potrivit FAO, insecuritatea alimentară ar rezulta din interacțiunea factorilor de mediu și a factorilor socio-economici, precum: riscurile naturale, nivelul de tehnologie, sistemele de redistribuire sau sistemele comerciale insuficiente. Alături de acestea, infrastructura insuficientă împiedică accesul la mijloacele de producție, piețe și transport, limitând producția și distribuția.

Riscuri și amenințări la adresa securității alimentare în România

Potrivit Strategiei pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung - orizont 2020-2030, proiect 2015⁵, în urma recentelor crize alimentare și economice, securitatea alimentară a revenit prioritar pe agenda Politicii Agricole Comune a Uniunii Europene. În acest sens, pentru orizontul de timp 2020, UE s-a angajat într-un proces de transformare, destinat abordării problemelor legate de securitatea alimentară, gestionării durabile a resurselor naturale și dezvoltării teritoriale echilibrate.

România este unul dintre statele UE cu cele mai favorabile condiții pedoclimatice. Agricultură a fost mult timp un motor pozitiv de creștere economică, contribuind esențial la securitatea alimentară a populației țării.

Securitatea alimentară a României este afectată de o serie de riscuri și amenințări, care se produc pe fondul unui dezechilibru în ceea ce privește disponibilitatea, accesibilitatea, utilitatea și stabilitatea sectorului agroalimentar, piloni ce ar trebui să se prezinte într-o interdependență continuă pentru garantarea securității alimentare.

În primul rând, vulnerabilitățile economice negestionate se pot transforma în riscuri la adresa securității alimentare, cum ar fi, de exemplu, diminuarea resurselor economice vitale prin lipsa unor proiecte de reconstrucție a infrastructurilor critice sau tendința de monopol asupra unor părți substanțiale din resursele naturale. Suprafața neutilizată, din România, este de 896 mii ha, iar suprafața agricolă în repaus de 953 mii ha, ceea ce sugerează o reducere constantă a întregii suprafețe agricole disponibile. În același timp, lipsa de protecție a intereselor economice strategice ale României pot influența negativ echilibrul securității alimentare, avându-se în vedere competiția nelocală de la nivelul UE, unde Valoarea Adăugată Brută a agriculturii (VAB) este minimă prin menținerea continuă de resurse neutilizate (VAB-ul brut este de 6,5% din VAB-ul total).

⁵ Disponibil pe siteul Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, <http://www.madr.ro>

Diminuarea accesului la resursele energetice, resursele agroalimentare sau resursele de apă potabilă prin degradarea sau distrugerea acestora, reprezintă un alt pericol la adresa securității alimentare din România, acest lucru fiind evident prin concentrațiile de nitrați din apele de suprafață sau neexistența unor rețele de canalizare în unele zone rurale, ceea ce are ca efect poluarea apelor de suprafață și a pânzei freatice, cu consecințe grave pe termen mediu și lung.

Interesele financiare bancare ale României sunt vulnerabile prin alocarea precară de capital pentru investiții și exploatare, care poate afecta, în timp, performanțele productive, influențând negativ dezvoltarea agriculturii din țara noastră, fapt confirmat și de nivelul scăzut al randamentului mediu pe hectar, de circa 35-40% față de media UE.

Comparativ cu dotarea unui agricultor din UE -15, agricultorul român are o disponibilitate financiară de circa 25-26 de ori mai mică (350 € față de 9.000-9.200 € în UE); creditele bancare acordate exploatațiilor agricole românești sunt de 15-16 ori mai mici comparativ cu creditele acordate exploatațiilor agricole europene (110 €/ha față de 1.700- 2.000 €/ha în UE)⁶.

Riscul insecurității alimentare, cel mai probabil s-ar declanșa și din lipsa unei gestionări optime a unor vulnerabilități deja existente, cum ar fi: nivelul de subzistență al fermelor, utilizarea necorespunzătoare sau defectuoasă a factorilor de producție, în special a capitalului uman, infrastructura deficitară a cadrului educativ și sanitar. Din perspectiva capacității exploatațiilor agricole de a genera profit, situația se prezintă similar, în sensul că o mare parte a exploatațiilor prezintă o capacitate redusă din acest punct de vedere, unde conform studiilor efectuate la nivelul anului 2013, se menține un procent extrem de mare al fermelor foarte mici având sub 2 UDE (unitatea de dimensiune economică în contextul obținerii de fonduri europene), respectiv 94%.

În prezent, România, deși deține un potențial agricol important, clasându-se pe locul doi în UE după Polonia⁷, din punct de vedere al disponibilității resurselor naturale și productive (cca. 14,7 mil. ha, din care 66,3% teren arabil, 29,2% pajiști naturale și 4,5% plantații de pomi și vie) este insuficient exploatat datorită retrocedărilor de terenuri agricole, care au avut ca efect secundar imposibilitatea financiară a micilor producători de a produce la nivelul potențialului estimat.

⁶ Mihaela Roberta Stanef, *Agricultura României în fața exigențelor Uniunii Europene*, Editura ASE, București, 2010, p.45.

⁷ Lucian Luca, *O țară și două agriculturi*, CRPE, Policy Memo, nr. 4, 2009, p. 24, disponibil online pe http://www.ecoruralis.ro/storage/files/Documente/CRPE_Policy_Memo_no.4_RO.pdf

Din punct de vedere socio-demografic, probabil că vom asista la un declin prin evoluția procesului de îmbătrânire și scăderea naturală a populației, dacă se au în vedere densitatea medie a populației, care este de 79,88 locuitori/km² la nivel național și de 43,31 locuitori/km² în zonele rurale, precum și intensificarea migrațiilor odată cu aderarea la UE. Fenomenul îmbătrânirii populației din mediul rural, fapt ce reiese și din ponderea scăzută a tinerilor fermieri ca efect al politicile din domeniul dezvoltării rurale, va afecta producția agroalimentară (peste jumătate din numărul fermierilor înregistrați la Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură APIA (51,88%) au vârsta de 60 ani și peste 60 de ani.

Diminuarea veniturilor cu impact asupra accesibilității securității alimentare, s-ar putea produce, cel mai probabil, pe fondul unei creșteri a șomajului (rata șomajului înregistrat este de 7,0% în raport cu populația activă civilă totală, unde pentru tineri (15- 24 ani), rata șomajului este de 22,7% în anul 2012-2013). Diferențele în ceea ce privește ocuparea forțelor de muncă din mediul rural-urban sunt materializate în cifre care demonstrează o inechitate a veniturilor pe zone geografice - rata de ocupare în mediul urban este de 58,2%, pe când în mediul rural este de 58,8%.

Sărăcia sau excluziunea socială ar reprezenta un alt factor declanșator al insecurității alimentare, prin lipsa unei stabilități alimentare echilibrate, avându-se în vedere că 29,4% din populația țării noastre este expusă acestui risc, comparativ cu media UE de 8,8% în anul 2013⁸.

Vulnerabilitatea privind disponibilitatea terenurilor agricole ar putea influența producția agroalimentară, acesta împiedicând utilizarea terenurilor, amplificată și de liberalizarea pieței funciare (ianuarie 2014), degradarea solului, schimbările climatice și creșterea efectului de urbanizare prin convertirea terenurilor arabile în terenuri intravilane.

Consumul intermediar, ca simbol al utilității alimentare, are o valoare diferită în UE, de la 715 euro/ha în România, comparativ cu Olanda – 8.369 euro/ha, Belgia – 3.987 euro/ha, Danemarca – 2.843 euro/ha.

Autoconsumul în fermele de subzistență din România este de 90-92% din producția totală, iar în cazul fermelor de semisubzistență este de 50-52% (în comparație cu 10-12% în UE), acest rezultat demonstrând o scădere a productivității agricole de 400 - 420 €/ha în România, deci de patru ori mai mică în comparație cu UE.

⁸ Agnes Nemenyi, *Sociologie rurală*, note de curs, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 1996, p.38.

Stabilitatea agroalimentară este influențată și de evoluția piețelor internaționale în ceea ce privește produsele agroalimentare interne. Se constată un dezavantaj comercial în comparație cu produsele din UE, deoarece există o dependență de importuri, în special la produsele procesate de origine animală, unde competitivitatea scăzută a sectorului industrial reprezintă principalul dezavantaj în creșterea veniturilor din export. Din punct de vedere al exporturilor, România a realizat în mare măsură exporturi ieftine la nivel internațional, în comparație cu importurile din ultimul an, unde doar 32% din produsele agroalimentare exportate au avut un grad ridicat de calitate, fapt dovedit și de nivelul indicilor de valoare unitară relative în comerțul exterior agroalimentar (calculare pe date Eurostat, 2007-2010), iar în anul 2012 ponderea reducându-se la 18%. Produsele procesate prezintă un nivel ridicat în deficitul comerțului agroalimentar al țării noastre, de aproximativ 73%, fiindcă doar 29% din produsele agroalimentare competitive sunt produse procesate la nivel național.

Agricultura românească, ca de altfel întreaga economie agroalimentară, este dominată de criza ineficienței alocării și utilizării resurselor⁹, precum și puternic afectată de un sistem de dezechilibre ale proprietății și exploatațiilor, ale piețelor prețurilor produselor agricole și input-urilor producției agricole, ale competitivității și funcționării instituționale; toate acestea sunt factori generatori de insecuritate alimentară din punct de vedere al stabilității și utilității.

În ceea ce privește agricultura ecologică, aceasta nu aduce un aport însemnat bugetului agricol, deoarece lipsește o consolidare a acestui sector în atragerea de fonduri financiară. Eco-agricultura în România ar putea avea un potențial real de dezvoltare favorizat de calitatea solului și de specificitatea națională a unei structuri agrare cu un segment semnificativ de ferme de mici dimensiuni, unde ritmul de creștere anual s-ar putea ridica la 20% din activitățile de import-export.

Securitatea alimentară este importantă pentru asigurarea mediului propice de dezvoltare internă, iar neasigurarea acesteia reprezintă o amenințare pentru populația țării. De asemenea, am constatat că România se află sub nivelul mediu de dezvoltare al Uniunii Europene, datorită discrepanțelor interne și neacordarea la politicile europene de durabilitate agroalimentară și energetică. Securitatea alimentară a României este afectată de o serie de riscuri și amenințări, în contextul unei evoluții vulnerabile din punct de vedere ecologic și economic a sectorului agroalimentar și în raport cu o Politică Agricolă

⁹ Popescu M., *Ocuparea în agricultura României și creșterea productivității muncii, decalaje față de Uniunea Europeană, Economia agrară și dezvoltarea rurală*, an V, vol. 6, nr. 1, Institutul de Economie Agrară al Academiei Române, 2009, pp. 181-198, disponibil la <http://revista.eadr.ro/r2009-1.pdf>

Comună competitivă la care nu suntem încă adaptați și față de care nu știm sau nu suntem pregătiți să ne apărăm interesele naționale.

Creșterea producției agricole s-ar putea realiza prin extinderea terenurilor cultivate; din păcate o parte însemnată a populației ocupate în agricultură este vulnerabilă la nivel social, datorită procesului de îmbătrânire și creșterii naturale negative a populației, la care se poate adăuga migrația masivă din ultima perioadă. În plus, tendința de sporire a suprafețelor destinate culturilor tehnice (pentru producția de biodisel), mult mai rentabile din punct de vedere economic, pune o presiune negativă suplimentară asupra securității alimentare.

Vulnerabilitatea agriculturii vis-à-vis de schimbările climatic rămâne importantă, avându-se în vedere lipsa infrastructurii pentru irigare și deficitul de finanțare/cofinanțare la nivel național și al UE. Izolarea, prin nedezvoltarea infrastructurilor de transport și prin lipsa spațiilor de stocare (indisponibilitatea stocului), reprezintă un factor care generează prețuri ridicate, mai ales în perioadele de criză economică. În acest context, modernizarea infrastructurii de transport pentru serviciile de bază, precondiție a dezvoltării economice și stabilizării populației, constituie un alt punct important având în vedere starea precară a acesteia, cu deosebire în zona de munte și în sudul țării.

România poate să-și remedieze multe dintre aceste probleme prin măsuri economice și fiscale (scutirea de taxe și impozite a anumitor importuri, cum sunt cele de utilaje performante de exemplu, și acordarea de subvenții în zonele cele mai afectate) și prin investiții locale și regionale care să crească disponibilitatea alimentară.

Apreciem că, securitatea alimentară a României este deja afectată, dar nu prin lipsa alimentelor, ci datorită creșterii importurilor, scăderii nivelului de consum din producție autohtonă și a lipsei de competitivitate a sectorului agricol, pe fondul lipsei unei strategii coerente de dezvoltare durabilă și pe termen lung. Țara noastră este un importator net de produse agroalimentare (60-70% din alimentele consumate), aspect ce sugerează o incapacitate de exploatare a propriilor resurse agricole și o vulnerabilitate crescută la fluctuațiile prețurilor de pe bursele externe.

SISA - destinat gestionării riscurilor și amenințărilor din sectorul agroalimentar

Obiectivul Sistemului de Informații pe Securitatea Alimentară SISA constă în punerea la dispoziția beneficiarilor din sectorul agroalimentar a unor produse intelligence concretizate în: scenarii de evoluție din sectorul agroalimentar, rapoarte periodice (săptămânale și lunare), alerte în timp util la crizele emergente sau probabile (avertizări timpurii), rapoarte de specialitate emise de

către experți din domeniile conexe securității agroalimentare (agrometeorologie, agrocomerț și agroconomie, producție agroalimentară, agrotehnică, pedologie, agrochimie, agrogenetică, entomologie etc.). Concret, SISA reprezintă o rețea vastă de parteneri și colaboratori în colectarea și analiza datelor pe securitatea alimentară.

Prima prima dată în țara noastră, AgroIntelligence SISA a diseminat cultura de securitate agroalimentară la nivel național, prin organizare unor programe și evenimente agrostrategice adaptate, al cărui scop a constat în evaluarea nevoilor alimentare și orientarea sau punerea în practică a unor soluții agrostrategice pentru prevenirea și combaterea situațiilor de urgență sau catastrofe naturale din domeniul agroalimentar.

AgroIntelligence SISA este o marcă înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) conform certificatului nr. 135349/13.03.2015 în următoarele domenii: 35 Publicitate; conducerea și administrarea afacerilor; lucrări de birou; 41 Educație; instruire; divertisment; activități sportive și culturale; 42 Servicii în domeniul științei și tehnologiei ca și cercetarea și proiectarea aferente; servicii de analiză și cercetare industrială/agricultură; proiectare și dezvoltare hardware și software agricultură/industrie

Pentru o bună gestionare a securității alimentare AgroIntelligence SISA a fost structurat pe următoarele departamente:

1. *Departamentul de Informații Agricole (DIA)* – departament care furnizează date despre producția agricolă, dinamica comerțului agroalimentar, disponibilitatea materiilor prime din sectorul agricol și a terenurilor extravilane, date socioeconomice cu privire la nivelul de trai al populației dintr-o regiune supusă unei evaluări a securității alimentare;

2. *Departamentul de Siguranță Alimentară (DSA)* – departament destinat culegerii și analizării datelor cu privire la siguranța alimentară și utilitatea pe care o resimte consumatorul în urma satisfacerii unei nevoi alimentare, într-o perioadă normală sau anormală, de-a lungul anului agricol;

3. *Departamentul de Informații despre Sol, Apă și Clima (DISAC)* – departament care furnizează informații georeferențiale cu privire la topografie, climă, zone agroecologice, și care măsoară disponibilitatea resurselor de apă, extinderea pășunilor și a suprafețelor arabile care sunt irigate;

4. *Departamentul Avertizare Timpurie (Early Warning)(DEW)* – departament destinat construirii de avertizări timpurii pentru a anticipa și a estima suprafața agricolă cultivată, evoluția culturilor agricole, randamentul, estimarea stocurilor care ar contribui la creșterea disponibilității alimentare și ar menține stabilitatea în zonă; de asemenea, monitorizează prețurilor din piețe și echilibrul importurilor și exporturilor la nivel național și internațional cu impact asupra

accesibilității alimentare și asupra nivelului de trai al comunității afectate de insecuritate alimentară;

5. *Departamentul de Informații privind nivelul de Trai al Populației (DITA)* – are rolul de a măsura nivelul de satisfacție al populației, raportat la consumul caloric și nivelul de producție agroalimentară, prin reevaluarea programelor de alimentație, unde cercetarea și monitorizarea impactului politicilor guvernamentale asupra bunăstării sociale constituie obiectivul central al departamentului în cauză;

6. *Departamentul de Informații despre dinamica Pieței (DIP)* – servește ca bază pentru luarea deciziilor privind politicile legate de fluctuațiile pieței agroalimentare, în scopul creșterii transparenței în schimburile comerciale; acest departament culege informații generale cu privire la culturile agricole, la schimburile comerciale și volatilitatea prețurilor, prin intermediul anchetelor sociale asupra veniturilor și cheltuielilor consumatorilor, dar și a agenților economici de la nivel zonal/regional;

7. *Departamentul de Evaluare și Cartografiere a Vulnerabilităților Agroalimentare (DECVA)* – este departamentul care produce rapoarte ce descriu și analizează factorii de risc la care sunt expuse grupurile de populație vulnerabile unei insecurități alimentare; departamentul utilizează datele produse de Sistemul Informațional Geografic (Geographic Information System – GIS) de la nivel satelitar sau obținute prin teledeteție (drone).

Toate aceste informații vor ajuta la monitorizarea și evaluarea nivelului de insecuritate alimentară, având ca finalitate elaborarea și evaluarea politicilor în situații de urgență, prin intervenții de echilibrare a situației aflate în criză. Aceste informații au un interes critic pentru factorii de decizie, care trebuie să propună la nivel local și național strategii de adaptare care să corespundă nevoilor reale ale comunității afectate de insecuritate alimentară.

Politicile care vizează promovarea securității alimentare necesită, pentru a fi eficiente, informații exacte și în timp util cu privire la natura și cauzele declanșatoare de insecuritate alimentară

Concluzii

Securitatea alimentară este un rezultat al interacțiunii mai multor factori diferiți, de la accesul la producție și depozitare, dimensiunile sociale și politice, cum ar fi dreptul la hrană, acces la resurse, asistență medicală, relațiile de putere și de proprietate.

Prognoza privind producția mondială de alimente a Organizației pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite este sumbră: creșterea populației mondiale la 9,1 miliarde până în anul 2050, necesită o creștere cu 70% a producției mondiale de alimente paralel cu reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră la

nivel mondial. Astfel, în urma analizei realizate considerăm că, România întrunește toate condițiile pentru a se încadra în rândul țărilor cu o securitate alimentară precară datorită unor factori, precum: producția agricolă scăzută; existența unei vaste suprafețe de pământ necultivate sau lucrate rudimentar; creșterea constantă a prețurilor la alimente suprapusă peste o putere de cumpărare tot mai scăzută, ceea ce face ca segmente masive din populație să nu-și permită asigurarea necesarului de hrană din veniturile lunare.

România este una dintre țările puternice ale lumii din punct de vedere al potențialului agricol (locul 38 în lume), dar prezintă o serie de vulnerabilități care, în cazul unei crize alimentare globale ar putea genera amenințări serioase la adresa securității alimentare a populației. În concordanță cu rezultatele cercetării întreprinse, considerăm că se impune elaborarea unei politici agro-alimentare de maximizare a stabilității în domeniu, prin măsuri coerente care să vizeze mai multe aspecte: gestionarea optimă a piețelor, asigurarea accesului populației la resursele alimentare disponibile, creșterea productivității la nivel național, diversificarea veniturilor populației în mediul rural, trecerea României de la importator net de produse agroalimentare la exportator de producție proprie (având în vedere că putem hrăni 80 milioane de locuitori), găsirea unor forme de finanțare în scopul repunerii în funcțiune a circuitului agricol, re tehnologizarea infrastructurilor critice și, nu în ultimul rând, dezvoltarea sistemului de cercetare și inovare din sectorul agroalimentar.

Prin obiectivele și activitățile sale, considerăm că AgroIntelligence SISA este un sistem destinat gestionării riscurilor și amenințărilor din sectorul agroalimentar.

Securitatea alimentară a devenit un fenomen complex care trebuie abordat printr-o viziune pluridisciplinară, deoarece poate fi influențată de o serie de factori care pot varia pe axa temporală în funcție de regiune, țară și grup social. Acești factori pot fi grupați în patru variabile, ce se pot transforma în posibile vulnerabilități: contextul politic și socio-economic; gradul de funcționalitate al economiei alimentare; intervenția medicală; sănătatea și igiena. Este importantă construirea unei strategii a securității alimentare în care să se identifice cauzele declanșatoare ale insecurității alimentare și să se propună soluții intersectoriale din diferite domenii de specialitate (agricultură, alimentație, sănătate, educație, bunăstare, economie, servicii publice și mediu), întrucât integrarea și coordonarea unor programe de adaptare și creștere economică trebuie să devină complementare într-o eră a globalizării.

BIBLIOGRAFIE

- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030*, proiect, București, 2015;
- International Food Policy Research Institute, *Global Food Policy Report 2016*;
- LUCA L, *O țară și două agriculturi*, CRPE, Policy Memo, nr. 4, 2009, disponibil online pe http://www.ecoruralis.ro/storage/files/Documente/CRPE_Policy_Memo_no.4_RO.pdf
- NEMENYI A, *Sociologie rurală*, note de curs, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 1996;
- POPESCU M, *Ocuparea în agricultura României și creșterea productivității muncii, decalaje față de Uniunea Europeană, Economia agrară și dezvoltarea rurală*, an V, vol. 6, nr. 1, Institutul de Economie Agrară al Academiei Române, 2009;
- STANEF M R, *Agricultura României în fața exigențelor Uniunii Europene*, Editura ASE, București, 2010;
- <http://independent.md/razboi-si-foamete-siria-se-mananca-frunze-si-iarba-cat-costa-un-kilogram-de-faina/#.Vw4HVnZieQB>
- <https://www.globalcitizen.org/en/>, accesat la data de 13 aprilie 2016.
- <http://www.natgeo.ro/dezbateri-globale/omul-si-viata/9039-criza-globala-a-alimentelor?showall=>
- <http://ebrary.ifpri.org/utills/getfile/collection/p15738coll2/id/129685/filename/129896.pdf>
- <http://www.madr.ro>
- <http://www.fao>
- <http://www.sisa.ro/>
- <http://www.ecoruralis.ro/>
- <http://revista.eadr.ro/r2009-1.pdf>

